

เส้นทางสู่ 20 อันดับแรกของโลก

ยุทธศาสตร์ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

วิเคราะห์จากรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook (WCY) 2026

ประเทศไทยอยู่ห่างจากกลุ่ม 20 อันดับแรกของโลกเพียง 5.17 คะแนนเท่านั้น นับเป็นช่องว่างที่แคบที่สุดในรอบหลายปี และเป็นโอกาสที่เป็นรูปธรรมที่สุดในการก้าวข้ามเส้นแบ่งนี้ จากผลการจัดอันดับล่าสุดประจำปี 2026 ระบุว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 26 จากทั้งหมด 70 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ด้วยคะแนนดัชนี 71.11 จากคะแนนเต็ม 100 ซึ่งปรับตัวดีขึ้นถึง 4 อันดับเมื่อเทียบกับปี 2025 ที่อยู่อันดับ 30 และเป็นอันดับที่ดีที่สุดเป็นอันดับสองในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา รองจากปี 2024 ที่เคยขึ้นไปแตะอันดับ 25 ที่น่าสนใจยิ่งกว่าตัวเลขอันดับคือ "ช่องว่างคะแนน" ระหว่างไทยกับประเทศอันดับที่ 20 (บาห์เรน คะแนน 76.28) อยู่ที่เพียง 5.17 คะแนนเท่านั้น ซึ่งในทางสถิติถือว่าแคบมากเมื่อเทียบกับช่วงคะแนนทั้งหมดของ 70 เขตเศรษฐกิจที่กระจายตั้งแต่ 100.00 ถึงระดับต่ำสุด บทความนี้จะวิเคราะห์โครงสร้างคะแนนของไทยในทุกมิติ ตั้งแต่ภาพรวม 4 ปัจจัยหลัก จุดแข็ง-จุดอ่อน รายตัวชี้วัด การเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน ไปจนถึงข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ที่จำเป็นต้องได้สำหรับผู้กำหนดนโยบาย ภาคธุรกิจและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

รู้จัก IMD

IMD World Competitiveness Yearbook (WCY) เป็นรายงานจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) สถาบันธุรกิจชั้นนำของสวิตเซอร์แลนด์ จัดพิมพ์เป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ปี 1989 ถือเป็นหนึ่งในดัชนีที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในโลก รายงานนี้มีข้อมูลสำคัญที่ใช้ดูจุดอ่อน-จุดแข็งของประเทศไทย และนักลงทุนต่างชาติก็ใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ ใช้เกณฑ์ชี้วัดความสามารถในการแข่งขันถึง 341 เกณฑ์ (172 hard data + 92 survey + criteria อื่นๆ) มีทั้งข้อมูลสถิติเชิงตัวเลข (Hard Data) จากแหล่งข้อมูลระหว่างประเทศ ระดับชาติ และภูมิภาค คิดเป็นน้ำหนักสองในสามของคะแนนรวม ส่วนที่เหลือมาจากผลสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร โดยการรวบรวมและสำรวจข้อมูลดำเนินการร่วมกับสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ในฐานะพันธมิตรประจำประเทศไทย ทำให้ผลลัพธ์มีทั้งมิติเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับโครงสร้างรายงานจะแบ่งการประเมินเป็น 4 เสาหลัก คือ เศรษฐกิจ, ประสิทธิภาพภาครัฐ, ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยการจัดอันดับนี้ เปรียบเสมือน "กระจกสะท้อน" ที่ใช้เปรียบเทียบไทยกับประเทศอื่นแบบเป็นระบบ ช่วยให้เห็นว่าเรากำลังดีขึ้นหรือแย่ลงในเรื่องไหนเมื่อเทียบกับคู่แข่งในภูมิภาค ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างชาติ และเป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องปฏิรูปในจุดที่ยังอ่อนแออยู่

ไฮไลต์ของ WCY 2026

สิงคโปร์กลับขึ้นเป็นอันดับ 1 ของโลกอีกครั้ง จากการฟื้นตัวด้านประสิทธิภาพภาครัฐกิจ ผลผลิตภาพ และการเงิน ตามด้วยฮ่องกงในอันดับ 2 ขณะที่สวิตเซอร์แลนด์ร่วงจากอันดับ 1 มาเป็นอันดับ 3 เพราะการลงทุนต่างประเทศและการจ้างงานที่อ่อนแอลง ส่วนสหรัฐฯ กลับเข้าสู่ 10 อันดับแรกอีกครั้งในปีนีเช่นกัน ประเด็นที่น่าสนใจคือ IMD เชื่อว่าประเทศที่มีสถาบันทางเศรษฐกิจ-การเมืองที่น่าเชื่อถือและเข้มแข็งเชิงประจักษ์จะได้เปรียบมากขึ้นในโลกที่ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และการแบ่งขั้วรุนแรงขึ้น ซึ่งสะท้อนว่าเกณฑ์การแข่งขันกำลังเปลี่ยนจากการพิจารณาเรื่องต้นทุน-สเกล-ผลผลิต ไปสู่เรื่องเสถียรภาพของสถาบันมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยขยับขึ้นมา 4 อันดับ อยู่ที่อันดับ 26 จาก 70 เขตเศรษฐกิจ แต่การปรับตัวขึ้นนี้ยังซ่อนจุดอ่อนเชิงโครงสร้างในเรื่องผลผลิตภาพ การศึกษา เทคโนโลยี และธรรมาภิบาล ขณะที่เวียดนามซึ่งเข้าร่วมการจัดอันดับเป็นปีแรกขยับอันดับมาตามหลังประเทศไทยเพียง 1 อันดับ โดยอยู่ที่อันดับ 27 สร้างแรงกดดันให้ไทยต้องเร่งปฏิรูปเชิงนโยบายในจุดที่อ่อนแอ จุดที่น่ากังวลคืออันดับเศรษฐกิจไทยตกจากที่ 8 มาที่ 10 เพราะการค้าระหว่างประเทศและการจ้างงานอ่อนแอลง ส่วนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีร่วงลงถึง 7 อันดับมาอยู่ที่ 39 ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการที่ IMD เพิ่มตัวชี้วัดด้าน AI เข้ามาใหม่ในปีนี สะท้อนว่าไทยยังตามหลังเรื่องความพร้อมด้าน AI และดิจิทัลอยู่พอสมควร อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในกลุ่มอาเซียน ไทยอยู่อันดับ 3 รองจากสิงคโปร์ (อันดับ 1) และมาเลเซีย (อันดับ 15) โดยฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียอยู่ที่ 47 และ 48 ตามลำดับ

เส้นทางสู่ 20 อันดับแรกของโลก

IMD World Competitiveness Ranking จัดทำขึ้นทุกปีโดยประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของ 70 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยใช้เกณฑ์ชี้วัดทั้งสิ้น 264 ตัว แบ่งเป็นข้อมูลเชิงสถิติ (Hard Data) 172 ตัว และข้อมูลจากแบบสำรวจความเห็นผู้บริหาร (Survey Data) 92 ตัว ครอบคลุม 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) คะแนนสุดท้ายจะถูกแปลงเป็นดัชนี 0-100 โดยประเทศที่มีผลงานดีที่สุดจะได้คะแนนเต็ม 100

สถานภาพปัจจุบันของประเทศไทย

อันดับ 26 จาก 70 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก	71.11 คะแนนดัชนี จากเต็ม 100	+4 อันดับที่ดีขึ้นจากปี 2025
--	---------------------------------	---------------------------------

สถานภาพปัจจุบันของประเทศบาห์เรน

อันดับ 20 จาก 70 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก	76.28 คะแนนดัชนี จากเต็ม 100	+2 อันดับที่ดีขึ้นจากปี 2025
--	---------------------------------	---------------------------------

ตารางที่ 1: การจัดอันดับ 2026: 20 อันดับแรก และตำแหน่งของประเทศไทย

อันดับ	ประเทศ / เขตเศรษฐกิจ	คะแนนดัชนี	เปลี่ยนแปลง
1	สิงคโปร์	100.00	+1
2	ฮ่องกง	95.55	+1
3	สวิตเซอร์แลนด์	95.31	+2
4	ไต้หวัน	94.33	+2
5	สหรัฐอเมริกา	94.09	คงที่
6	เดนมาร์ก	94.08	+2
7	ไอร์แลนด์	94.06	คงที่
8	เนเธอร์แลนด์	90.13	+2
9	สวีเดน	88.52	+1
10	สหรัฐอเมริกา	86.82	+3
11	กาตาร์	85.93	+2
12	จีน	84.43	+4
13	ซาอุดีอาระเบีย	84.02	+4
14	ลักเซมเบิร์ก	82.08	+6
15	มาเลเซีย	81.91	+8
16	แคนาดา	80.99	+5

อันดับ	ประเทศ / เขตเศรษฐกิจ	คะแนนดัชนี	เปลี่ยนแปลง
17	ออสเตรเลีย	79.21	+1
18	นอร์เวย์	78.12	+6
19	ฟินแลนด์	76.81	+5
20	บahrain	76.28	+2
21	เกาหลีใต้	75.59	+6
22	ไอซ์แลนด์	75.09	+7
23	เยอรมนี	73.64	+4
24	สหราชอาณาจักร	72.50	+5
25	โอมาน	71.73	+3
26	ไทย	71.11	+4
27	เวียดนาม	70.63	เข้าใหม่

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2026

จากตารางจะเห็นว่าไทยแข่งขันหลายประเทศที่เคยอยู่อันดับเหนือกว่าในอดีต และตามหลังกลุ่ม Top 20 อยู่เพียง 6 อันดับ โดยคู่แข่งที่ไทยต้องไล่ตามคือประเทศโอมาน (อันดับ 25) ที่มีคะแนนห่างกันเพียง 0.62 คะแนนเท่านั้น ขณะเดียวกันก็ต้องระวังประเทศเวียดนามที่เพิ่งถูกบรรจุเข้าสู่อันดับเป็นปีแรกและตามหลังไทยเพียง 1 อันดับเท่านั้น โดยอยู่อันดับที่ 27 ด้วยคะแนนที่ห่างกันเพียง 0.48 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่าการแข่งขันในช่วงอันดับ 20-30 นั้นมีความสูสีอย่างยิ่งและไทยมีโอกาสทั้งไล่ตามและถูกแซงได้เช่นกัน

หากพิจารณาข้อมูลพื้นฐานที่สะท้อนภาพเศรษฐกิจมหภาค พบว่า ประเทศไทยค่อนข้างมีเสถียรภาพสูงเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานที่ต่ำเป็นอันดับ 2 ของโลก ซึ่งเป็นจุดแข็งเชิงโครงสร้างที่ต่างชาติมองเป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุน อย่างไรก็ตาม ตัวเลข GDP ต่อหัวที่อยู่ในอันดับ 53 และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงเพียงร้อยละ 2.4 ในอันดับ 34 ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังเติบโตช้ากว่าศักยภาพ และเป็นโจทย์ใหญ่ที่ต้องเร่งแก้ไขควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพที่เป็นจุดแข็งที่สำคัญที่มีอยู่

ตารางที่ 2: ข้อมูลพื้นฐานเชิงเศรษฐกิจของประเทศไทย

ตัวชี้วัด	ค่า (ปี 2025)	อันดับโลก
เมืองหลวง	กรุงเทพมหานคร	-
พื้นที่ (พันตารางกิโลเมตร)	513	-
ประชากร (ล้านคน)	71.62	อันดับ 13
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP, พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	577.0	อันดับ 29
GDP (PPP) ต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ)	26,260	อันดับ 53
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (%)	2.4	อันดับ 34
อัตราเงินเฟ้อผู้บริโภค (%)	-0.13	อันดับ 2
อัตราการว่างงาน (%)	0.87	อันดับ 2
กำลังแรงงาน (ล้านคน)	40.12	อันดับ 11
ดุลบัญชีเดินสะพัด (% ของ GDP)	3.07	อันดับ 26
เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสะสม (พันล้านดอลลาร์)	336.5	อันดับ 22
กระแสเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (% ของ GDP)	2.00	อันดับ 32

ที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2026

ตารางที่ 3: แนวโน้มอันดับโดยรวม 5 ปีย้อนหลัง (2022-2026) ของกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	2022	2023	2024	2025	2026
ไทย	33	30	25	30	26
มาเลเซีย	32	27	34	23	15
เกาหลีใต้	27	28	20	27	21

ประเทศ	2022	2023	2024	2025	2026
ฟิลิปปินส์	48	52	52	51	47
อินโดนีเซีย	44	34	27	40	48
เวียดนาม	-	-	-	-	27

ที่มา: IMD WCI 2026 - ตัวเลขคืออันดับโลก

หมายเหตุ: เวียดนามเพิ่งถูกบรรจุเข้าการจัดอันดับในปี 2026

จากตารางที่ 3 เส้นทางอันดับของไทยในรอบ 5 ปีมีลักษณะ "ขึ้น-ลง" สลับกัน จากอันดับ 33 ในปี 2022 ไต่ขึ้นไปสูงสุดที่อันดับ 25 ในปี 2024 ก่อนร่วงกลับมาอยู่อันดับ 30 ในปี 2025 และฟื้นตัวขึ้นมาอยู่อันดับ 26 ในปีนี้ ความผันผวนนี้ สะท้อนว่าประเทศไทยยังไม่สามารถสร้างแนวโน้มการพัฒนาที่ต่อเนื่องและมั่นคงได้ ต่างจากมาเลเซียที่แม้จะเคยตกไปอยู่อันดับ 34 ในปี 2024 แต่กลับสามารถพุ่งทะยานขึ้นมาอยู่อันดับ 15 ได้ภายในเวลาเพียง 2 ปี ซึ่งเป็นบทเรียนสำคัญว่าการปฏิรูปโครงสร้างที่เข้มแข็งสามารถเปลี่ยนอันดับได้อย่างก้าวกระโดด

ตำแหน่งของไทยในกลุ่มเปรียบเทียบ (Peer Groups)

- กลุ่มเอเชียและแปซิฟิก (15 เขตเศรษฐกิจ): ไทยอยู่อันดับที่ 8 ในปี 2026 เท่ากับปี 2025 และดีขึ้นเล็กน้อยจากอันดับ 9 ในปี 2022
- กลุ่มประเทศที่มีประชากรมากกว่า 20 ล้านคน (32 เขตเศรษฐกิจ): ไทยอยู่อันดับที่ 11 ในปี 2026 ดีขึ้นจากอันดับ 12 ในปี 2022

การที่ประเทศไทยอยู่อันดับกลางค่อนบนของทั้งสองกลุ่มเปรียบเทียบข้างต้น แสดงให้เห็นว่าศักยภาพของประเทศไทยไม่ได้ด้อยกว่าประเทศขนาดใหญ่หรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันมากนัก แต่ยังไม่สามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำกลุ่มได้ ซึ่งเป็นช่องว่างที่ยุทธศาสตร์ระดับชาติสามารถเข้าไปปิดช่องโหว่ได้หากมีทิศทางที่ชัดเจน ดังนั้น การขยับขึ้นเป็น 20 อันดับแรกของโลก จึงไม่ใช่สิ่งที่เป็นไปได้

โครงสร้างคะแนน: วิเคราะห์ 4 ปัจจัยหลัก

คะแนนรวมของไทยเกิดจากผลรวมถ่วงน้ำหนักของ 4 ปัจจัยหลัก ซึ่งแต่ละปัจจัยมีพัฒนาการที่ต่างกันไป อย่างชัดเจนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ดังนั้นการทำความเข้าใจจุดแข็ง-จุดอ่อนรายปัจจัยคือกุญแจสำคัญในการออกแบบนโยบายที่ตรงจุดที่สุด

1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) - อันดับ 10 (ดีขึ้นจากอันดับ 34 ในปี 2022)

ปัจจัย	2022	2023	2024	2025	2026
สมรรถนะทางเศรษฐกิจ	34	16	5	8	10

อันดับปัจจัยย่อย (Sub-factor)

ปัจจัยย่อย	2025	2026
เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy)	38	38
การค้าระหว่างประเทศ (International Trade)	04	09
การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment)	30	24
การจ้างงาน (Employment)	03	04
ราคา (Prices)	13	12

ที่มา: IMD WCY 2026: Competitiveness Trends – Factor Breakdown

สมรรถนะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ไทยทำผลงานได้โดดเด่นที่สุด โดยไต่จากอันดับ 34 ในปี 2022 ขึ้นมาอยู่ในกลุ่ม Top 10 ของโลกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2024 แรงขับเคลื่อนหลักมาจากการจ้างแรงงานที่แข็งแกร่งเป็นอันดับ 4 ของโลก และด้านราคา (เงินเฟ้อต่ำ) ที่อยู่อันดับ 12 อย่างไรก็ตาม ด้านเศรษฐกิจภายในประเทศยังคงนิ่งอยู่ที่อันดับ 38 ติดต่อกัน 2 ปี สะท้อนว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศยังไม่สามารถตามทันภาคการค้าระหว่างประเทศได้ และการลงทุนระหว่างประเทศที่ยับจากอันดับ 30 มาอยู่อันดับ 24 แม้ว่าอันดับจะดีขึ้นแต่ยังอยู่ในกลุ่มกลางค่อนข้าง ยังคงเป็นจุดที่ต้องเร่งพัฒนา

2. ประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) — อันดับ 32 (คงที่ติดต่อกัน 2 ปี)

ปัจจัย	2022	2023	2024	2025	2026
ประสิทธิภาพภาครัฐ	31	24	24	32	32

อันดับปัจจัยย่อย (Sub-factor)

ปัจจัยย่อย	2025	2026
การคลังสาธารณะ (Public Finance)	31	29
นโยบายภาษี (Tax Policy)	08	07
กรอบสถาบัน (Institutional Framework)	49	46
กฎหมายธุรกิจ (Business Legislation)	40	40
กรอบสังคม (Societal Framework)	45	39

ที่มา: IMD WCY 2026, Competitiveness Trends – Factor Breakdown

ปัจจัยประสิทธิภาพภาครัฐนี้คือจุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ชัดเจนที่สุดของไทย หลังจากเคยทำอันดับได้ดีถึง 24 ในปี 2023-2024 กลับร่วงลงมาอยู่อันดับ 32 ติดต่อกัน 2 ปี โดยตัวจุดสำคัญคือ "กรอบสถาบัน" (Institutional Framework) ที่แม้จะกระเตื้องขึ้นจากอันดับ 49 เป็น 46 แต่ยังคงเป็นปัจจัยย่อยที่อ่อนแอที่สุดในกลุ่มนี้ สอดคล้องกับจุดอ่อนรายตัวชี้วัดที่จะกล่าวถึงในลำดับถัดไป ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม ความโปร่งใส และเสถียรภาพทางการเมือง

3. ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) - อันดับ 21 (ดีขึ้นจากอันดับ 30 ในปี 2022)

ปัจจัย	2022	2023	2024	2025	2026
ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ	30	23	20	24	21

อันดับปัจจัยย่อย (Sub-factor)

ปัจจัยย่อย	2025	2026
ผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency)	39	37
ตลาดแรงงาน (Labor Market)	17	10
การเงิน (Finance)	36	31
แนวปฏิบัติด้านการจัดการ (Management Practices)	26	24

ปัจจัยย่อย	2025	2026
ทัศนคติและค่านิยม (Attitudes & Values)	22	25

ที่มา: IMD WCY 2026, Competitiveness Trends – Factor Breakdown

ภาคธุรกิจของไทยแสดงพัฒนาการที่ดีต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดแรงงานที่กระโดดจากอันดับ 17 มาอยู่อันดับ 10 ของโลก และภาคการเงินที่ขยับขึ้นจากอันดับ 36 เป็น 31 สะท้อนความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยย่อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพยังคงเป็นจุดอ่อนสัมพัทธ์ที่อันดับ 37 และทัศนคติ-ค่านิยมกลับอ่อนตัวลงเล็กน้อยจากอันดับ 22 เป็น 25 ซึ่งเป็นปัจจัยย่อยเดียวในกลุ่มนี้ที่ถดถอย

4. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) - อันดับ 45 (ปัจจัยที่อ่อนแอที่สุด)

ปัจจัย	2022	2023	2024	2025	2026
โครงสร้างพื้นฐาน	44	43	43	47	45

อันดับปัจจัยย่อย (Sub-factor)

ปัจจัยย่อย	2025	2026
โครงสร้างพื้นฐานทั่วไป (Basic Infrastructure)	25	20
โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี (Technological Infrastructure)	32	39
โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)	37	37
สุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health & Environment)	58	56
การศึกษา (Education)	55	52

ที่มา: IMD WCY 2026, Competitiveness Trends – Factor Breakdown

โครงสร้างพื้นฐานคือปัจจัยที่จัดเรียงอันดับรวมของไทยมากที่สุด แม้จะกระโดดขึ้นจากอันดับ 47 ในปี 2025 มาอยู่อันดับ 45 แต่ยังคงอยู่ในครึ่งล่างของตารางอย่างต่อเนื่องตลอด 5 ปี ที่น่ากังวลคือโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีกลับ "ถดถอย" จากอันดับ 32 ลงมาอยู่อันดับ 39 สวนทางกับกระแสการลงทุนด้านดิจิทัลของภูมิภาค ขณะที่ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (อันดับ 56) และการศึกษา (อันดับ 52) แม้จะปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยแต่

ยังคงอยู่ในกลุ่มท้ายตารางของโลก นี่คือนโยบายที่ต้องใช้เวลาและเงินลงทุนมากที่สุดในการพลิกฟื้น แต่ก็ยังเป็นปัจจัยที่ให้ผลตอบแทนที่ยั่งยืนที่สุดในระยะยาวเช่นกัน

จุดแข็งและจุดอ่อนรายตัวชี้วัด

นอกจากอันดับปัจจัยย่อยแล้ว รายงานยังจัดอันดับตัวชี้วัดย่อยกว่า 160 รายการที่เกี่ยวข้องกับไทย โดยตรง ตารางด้านล่างคัดเลือกตัวชี้วัดที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนเด่นชัดที่สุดในแต่ละปัจจัยหลัก เพื่อให้เห็นภาพว่า "จุดไหนคือฐานที่มั่นคง" และ "จุดไหนคือจุดเสี่ยงที่ต้องเร่งแก้ไข"

สมรรถนะทางเศรษฐกิจ

จุดแข็งเด่น

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
อัตราการว่างงาน (Unemployment rate)	2
อัตราเงินเฟ้อผู้บริโภค (Consumer price inflation)	2
การว่างงานระยะยาว (Long-term unemployment)	7
การว่างงานเยาวชน (Youth unemployment)	7
รายได้จากการท่องเที่ยว (Tourism receipts)	10

จุดอ่อนสำคัญ

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
หนี้สินจากการลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio investment liabilities)	64
GDP ต่อหัว (GDP per capita)	57
ต้นทุนอาหาร (Food costs)	54
GDP (PPP) ต่อหัว	53
ความสามารถในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ (Resilience of the economy)	39

ประสิทธิภาพภาครัฐ

จุดแข็งเด่น

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
ภาระด้านกฎระเบียบ (Regulatory burden)	3
ต้นทุนการเลิกจ้าง (Redundancy costs)	5
อัตราภาษีการบริโภค (Consumption tax rate)	8
การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	15
รายได้สุทธิที่ใช้จ่ายได้ (Disposable income)	15

จุดอ่อนสำคัญ

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติ (Foreign investors)	65
มาตรการกีดกันทางการค้า (Tariff barriers)	60
รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยเสรี (Freely elected government)	58
หลักนิติธรรม (Rule of law)	57
เสรีภาพของหนังสือเดินทาง (Passport freedom)	57
ความเสี่ยงด้านความไม่มั่นคงทางการเมือง (Risk of political instability)	55
การคอร์รัปชันและสินบน (Bribery and corruption)	52

ประสิทธิภาพภาครัฐกิจ

จุดแข็งเด่น

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
การเข้าถึงบริการทางการเงิน - สัดส่วนเพศ	6

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
กิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการระยะเริ่มต้น (Total early-stage Entrepreneurial Activity)	9
ค่าตอบแทนวิชาชีพทักษะสูง	11
วัฒนธรรมประจำชาติ (National culture)	12
สินทรัพย์ภาคธนาคาร (Banking sector assets)	12

จุดอ่อนสำคัญ

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
แรงงานต่างด้าวที่มีทักษะสูง (Foreign labor force - migrant stock)	52
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	45
แรงงานทักษะ (Skilled labor)	42
ทักษะด้านการเงิน (Finance skills)	39
ผลิตภาพแรงงาน (Workforce productivity)	39
ความคล่องตัวขององค์กร (Agility of companies)	37

โครงสร้างพื้นฐาน

จุดแข็งเด่น

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
บัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ (Graduates in Sciences)	7
การลงทุนด้านโทรคมนาคม	9
อัตราส่วนภาระพึ่งพิง (Dependency ratio)	9
การส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง	14
ความเร็วแบนด์วิดท์อินเทอร์เน็ต	17

จุดอ่อนสำคัญ

ตัวชี้วัด	อันดับโลก
ความเข้มข้นการใช้พลังงาน (Energy intensity)	67
การเติบโตของพื้นที่ป่าไม้ (Forest area growth)	67
การส่งออกบริการ ICT	66
ประสิทธิภาพการใช้น้ำ (Water use efficiency)	65
ขยะอาหาร (Food waste)	64
บริการช่วยเหลือทางการแพทย์ (Medical assistance)	63

ภาพรวมจากตารางชี้ชัดว่า "ธรรมาภิบาลและสถาบัน" (หลักนิติธรรม การเลือกตั้งเสรี ความเสี่ยงทางการเมือง การคอร์รัปชัน) และ "ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม-พลังงาน" (ความเข้มข้นการใช้พลังงาน พื้นที่ป่าไม้ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ) คือ สองกลุ่มจุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ลึกที่สุดของไทย ขณะที่จุดแข็งกระจุกตัวอยู่ในด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคและการกระจายรายได้ทางธุรกิจที่อยู่ในอันดับที่ค่อนข้างดี สะท้อนถึง ภาระการกระจายรายได้ทางธุรกิจที่ไม่หนักจนเกินไป

ตัวชี้วัดที่เปลี่ยนแปลงเร็วที่สุด และมุมมองของนักลงทุน

ตัวชี้วัดที่ปรับตัวดีขึ้นเร็วที่สุด (เทียบกับปี 2025-2026)

ตัวชี้วัด	เปลี่ยนแปลง
การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรขั้นต้น - อัตราการเติบโตที่แท้จริง	-0.02 → 4.91
อัตราเงินเฟ้อผู้บริโภค	0.40 → -0.13
ความโปร่งใส (Transparency)	2.56 → 4.02
ดุลบัญชีเดินสะพัด	2.11 → 3.07
ความเสี่ยงด้านความไม่มั่นคงทางการเมือง (คะแนนสำรวจ)	2.87 → 4.09
การคอร์รัปชันและสินบน (คะแนนสำรวจ)	1.83 → 2.46

ตัวชี้วัด	เปลี่ยนแปลง
ความสามารถในการปรับตัวของนโยบายรัฐ	3.36 → 4.33
รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านดอลลาร์)	6.86 → 8.80
งบประมาณภาครัฐด้านการศึกษาค่อนักเรียน (ดอลลาร์)	1,837 → 2,330

ตัวชี้วัดที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ

ตัวชี้วัด	เปลี่ยนแปลง
การเติบโตของพื้นที่ป่าไม้	-0.9 → -3.4
ดุลงบประมาณภาครัฐ (% ของ GDP)	-1.28 → -1.90
การเติบโตของกำลังแรงงานระยะยาว	6.08 → 4.24
อัตราการมีงานทำ (%)	60.71 → 55.33
มูลค่าหลักทรัพ์ตามราคาตลาด (% ของ GDP)	95.40 → 85.08
ความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติ (คะแนนสำรวจ)	5.74 → 5.13
การจัดตั้งธุรกิจใหม่ (คะแนนสำรวจ)	7.30 → 6.67

ที่มา: IMD WCY 2026 - ตัวเลขคือมูลค่าดิบของตัวชี้วัด ไม่ใช่อันดับ คัดเลือกจาก 15 รายการที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุดในแต่ละกลุ่มตามวิธีคำนวณของ IMD

ข้อมูลชุดนี้ตอกย้ำสิ่งที่พบ คือ ตัวชี้วัดเชิงธรรมาภิบาลและความเชื่อมั่นทางการเมือง (ความโปร่งใส ความเสี่ยงทางการเมือง การคอร์รัปชัน) กำลังปรับตัวดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นสัญญาณบวกที่ควรรักษาแนวโน้มนี้ไว้ ขณะที่ตัวเลขด้านแรงงานและการจ้างงานที่ลดลง รวมถึงปัญหาพื้นที่ป่าไม้ที่หดตัวเร็วขึ้น เป็นสัญญาณเตือนที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

มุมมองของผู้บริหารต่อปัจจัยดึงดูดการลงทุน

จากการสำรวจความเห็นผู้บริหาร ให้เลือกปัจจัยที่มองว่าเป็นจุดดึงดูดของเศรษฐกิจไทยมากที่สุด จากตัวเลือกทั้งหมด 15 ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

ปัจจัยดึงดูด	% ผู้ตอบแบบสำรวจ
ทัศนคติที่เปิดกว้างและเป็นบวก	57.1%
โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อถือได้	54.9%
ความสามารถในการแข่งขันด้านต้นทุน	51.6%
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อธุรกิจ	50.5%
พลวัตของเศรษฐกิจ	46.2%
การเข้าถึงแหล่งเงินทุน	38.5%
แรงงานที่มีทักษะ	34.1%

ข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารร้อยละ 54.9 มองว่า "โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อถือได้" เป็นจุดดึงดูดอันดับ 2 ของไทย ทั้งที่ในเชิงตัวเลขจัดอันดับ โครงสร้างพื้นฐานกลับเป็นปัจจัยหลักที่อ่อนแอที่สุด (อันดับ 45) ความย้อนแย้งนี้สะท้อนว่าการรับรู้ของนักลงทุนยังคงอิงจากภาพลักษณ์และประสบการณ์เฉพาะจุด (เช่น โครงสร้างพื้นฐานในเขตเศรษฐกิจหลักอย่างกรุงเทพฯ และพื้นที่ EEC) มากกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งเป็นทั้งความเสี่ยงและโอกาส หากสามารถยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในภาพรวมให้สอดคล้องกับการรับรู้ได้ คะแนนในส่วนนี้มีศักยภาพปรับตัวขึ้นได้อีกมาก

ไทยในสนามแข่งขันอาเซียน

แม้รายงานนี้จะมุ่งเน้นเป้าหมาย Top 20 ของโลก แต่การเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนช่วยให้เห็นภาพการแข่งขันที่ใกล้ชิดและเป็นรูปธรรมได้มากยิ่งขึ้น

ประเทศ	อันดับ 2026	คะแนน	เปลี่ยนแปลง YoY
มาเลเซีย	15	81.91	+8 อันดับ
ไทย	26	71.11	+4 อันดับ
เวียดนาม	27	70.63	เข้าใหม่
อินโดนีเซีย	48	-	-8 อันดับ
ฟิลิปปินส์	47	-	+4 อันดับ

ที่มา: IMD WCY 2026 - เปรียบเทียบเฉพาะประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับ

มาเลเซียคือกรณีศึกษาที่สำคัญที่สุดสำหรับไทย เพราะภายในเวลาเพียง 2 ปี มาเลเซียไต่จากอันดับ 34 ขึ้นมาอยู่อันดับ 15 ของโลก ก้าวกระโดดสูงถึง 19 อันดับ โดยปัจจัยขับเคลื่อนหลักมาจากการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และศูนย์ข้อมูล (Data Center) อย่างเป็นระบบ ร่วมกับการปฏิรูปกฎระเบียบด้านการลงทุนให้คล่องตัวขึ้น สิ่งนี้พิสูจน์ว่าการก้าวกระโดดของอันดับความสามารถในการแข่งขันสามารถเกิดขึ้นได้จริงภายในกรอบเวลาสั้น ๆ หากมีนโยบายที่มุ่งเป้าชัดเจนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ขณะเดียวกัน เวียดนามที่เพิ่งเข้าสู่การจัดอันดับเป็นปีแรกในอันดับ 27 ด้วยคะแนนห่างจากไทยเพียง 0.48 คะแนน คือสัญญาณเตือนว่าไทยไม่สามารถนิ่งนอนใจได้ เนื่องจากเวียดนามมีแนวโน้มการลงทุนภาคการผลิตและการส่งออกที่เติบโตต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และมีศักยภาพไล่ตามทันหรือแซงหน้าไทยได้ในอนาคตอันใกล้ หากไทยไม่เร่งปฏิรูปเชิงโครงสร้าง

ความท้าทายปี 2026 และช่องว่างที่ต้องไล่ตาม

รายงานฉบับทางการของ TMA และ IMD ระบุความท้าทาย 5 ประการที่ประเทศไทยต้องเผชิญในปี 2026 ไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. การวางมาตรการรองรับผลกระทบจากวิกฤตพลังงานโลกและภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน
2. การเพิ่มการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศประเภทโครงการใหม่ (Greenfield FDI) โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูง บริการดิจิทัล และเศรษฐกิจสร้างสรรค์
3. การกระชับความร่วมมือระดับภูมิภาคให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อบริหารจัดการความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์
4. การเร่งนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และดิจิทัลมาใช้ เพื่อลดช่องว่างทักษะแรงงานและเพิ่มผลิตภาพ
5. การปรับโครงสร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจให้ตอบโจทย์ความท้าทายยุคใหม่

ตารางที่ 4: วิเคราะห์ช่องว่างคะแนน: ใครคือคู่แข่งที่ต้องไล่ตาม

อันดับ	ประเทศ	คะแนน	ช่องว่างจากไทย
20	บราซิล	76.28	ห่าง 5.17 คะแนน
21	เกาหลีใต้	75.59	ห่าง 4.48 คะแนน
22	ไอซ์แลนด์	75.09	ห่าง 3.98 คะแนน
23	เยอรมนี	73.64	ห่าง 2.53 คะแนน

อันดับ	ประเทศ	คะแนน	ช่องว่างจากไทย
24	สหราชอาณาจักร	72.50	ห่าง 1.39 คะแนน
25	โอมาน	71.73	ห่าง 0.62 คะแนน
26	ไทย	71.11	ตำแหน่งปัจจุบัน

ตัวเลขนี้คือหัวใจของบทความฉบับนี้ ไทยต้องการคะแนนดัชนีเพิ่มขึ้นเพียง 5.17 คะแนน (จาก 71.11 เป็น 76.28) เพื่อก้าวข้ามเข้าสู่กลุ่ม Top 20 ของโลก ซึ่งเมื่อเทียบกับพิสัยคะแนนทั้งหมดของการจัดอันดับ (0-100) ถือเป็นช่องว่างที่แคบมาก และจากบทเรียนของมาเลเซียที่สามารถเพิ่มคะแนนได้มากกว่านี้หลายเท่า ภายในเวลาเพียง 1-2 ปี แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายนี้อยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้สูง หากมีการดำเนินนโยบายที่ตรงจุดในปัจจุบันที่เป็นจุดอ่อน โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและประสิทธิภาพภาครัฐซึ่งเป็นสองปัจจัยที่จุดอันดับรวมของไทยมากที่สุด

ยุทธศาสตร์ 5 เสาหลัก สู่ Top 20

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด บทความนี้ประมวลข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ออกเป็น 5 เสาหลัก โดยจับคู่โดยตรงกับจุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ระบุไว้ในรายงาน เพื่อให้เป็นแนวทางที่ตรงเป้าและวัดผลได้

เสาที่ 1 ปฏิรูปธรรมาภิบาลและสถาบัน (Institutional Reform)

- เร่งยกระดับความโปร่งใสและการต่อต้านคอร์รัปชันให้เป็นรูปธรรมและวัดผลได้ในระดับสากล เพื่อแก้จุดอ่อนด้านการคอร์รัปชันและสินบน (อันดับ 52) และความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติ (อันดับ 65) ซึ่งเป็นตัวจุดปัจจัยกรอบสถาบันที่อ่อนแอที่สุดในกลุ่มประสิทธิภาพภาครัฐ
- สร้างความชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบายเพื่อลดความเสี่ยงด้านความไม่มั่นคงทางการเมือง (อันดับ 55) ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายระยะยาวที่ไม่ผันผวนตามวงจรการเมือง
- เร่งปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมและหลักนิติธรรม (อันดับ 57) ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และคาดการณ์ได้มากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นักลงทุนต่างชาติให้น้ำหนักสูงในการตัดสินใจลงทุนระยะยาว

เสาที่ 2 พลิกฟื้นโครงสร้างพื้นฐาน เน้นพลังงานและดิจิทัล (Infrastructure Renewal)

- เร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอย่างจริงจัง เพื่อพลิกกลับแนวโน้มถดถอยจากอันดับ 32 มาอยู่ที่อันดับ 39 โดยให้ความสำคัญกับการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง การส่งออกบริการ ICT (ปัจจุบันอันดับ 66) และระบบนิเวศดิจิทัลที่รองรับ AI
- ยกระดับประสิทธิภาพการใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มจุดอ่อนที่รุนแรงที่สุดในมิติโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งความเข้มข้นการใช้พลังงาน (อันดับ 67) การเติบโตของพื้นที่ป่าไม้ (อันดับ 67) และประสิทธิภาพการใช้น้ำ (อันดับ 65) ผ่านการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนและมาตรการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงรุก
- กระจายคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานออกจากเขตเมืองหลักสู่ภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์ที่นักลงทุนรับรู้ (ร้อยละ 54.9 มองเป็นจุดแข็ง) และแปลงการรับรู้ให้กลายเป็นตัวเลขจัดอันดับที่ดีขึ้นจริง

เสาที่ 3 ยกระดับทุนมนุษย์และการศึกษา (Human Capital Upgrade)

- ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาให้ตอบโจทย์ทักษะแห่งอนาคต เพื่อแก้ปัญหาแรงงานทักษะ (อันดับ 42) และทักษะด้านการเงิน (อันดับ 39) ซึ่งเป็นจุดอ่อนของภาคธุรกิจที่จะถูกลามเป็นข้อจำกัดด้านการแข่งขันในระยะยาว
- เพิ่มงบประมาณและประสิทธิภาพการใช้จ่ายด้านการศึกษาต่อเนื่องจากแนวโน้มเชิงบวกที่งบประมาณต่อนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 1,837 เป็น 2,330 ดอลลาร์ เพื่อยกระดับปัจจัยย่อยด้านการศึกษาที่ยังอยู่อันดับ 52 ของโลก
- ส่งเสริมผลิตภาพแรงงาน (อันดับ 39) ผ่านการนำระบบอัตโนมัติและ AI มาเสริมประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งตรงกับความท้าทายที่รายงานระบุไว้โดยตรง

เสาที่ 4 เร่งดึงดูดการลงทุนคุณภาพสูง (Quality FDI Acceleration)

- มุ่งเป้าดึงดูด Greenfield FDI ในอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูง บริการดิจิทัล และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตามที่ระบุในความท้าทายของรายงาน โดยใช้บทเรียนจากมาเลเซียที่ดึงดูดการลงทุนเซมิคอนดักเตอร์และดาต้าเซ็นเตอร์ได้สำเร็จ
- ปรับปรุงสิทธิประโยชน์และความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนต่างชาติ เพื่อแก้ไขจุดอ่อนรุนแรงที่สุดของปัจจัยภาครัฐ คือความเชื่อมั่นนักลงทุนต่างชาติที่อยู่อันดับ 65 และมาตรการกีดกันทางการค้าที่อันดับ 60
- เพิ่มสัดส่วนเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศต่อ GDP ซึ่งปัจจุบันอยู่เพียงอันดับ 32 ให้สอดคล้องกับขนาดเศรษฐกิจและศักยภาพของประเทศ

เสาที่ 5 กระชับความร่วมมือภูมิภาคและบริหารความเสี่ยงภูมิรัฐศาสตร์ (Regional Resilience)

- ลดการกระจุกตัวของคู่ค้าและสินค้าส่งออก เพื่อแก้ไขจุดอ่อนด้านความเข้มข้นของคู่ค้าส่งออก (อันดับ 60) ที่ทำให้เศรษฐกิจไทยเปราะบางต่อแรงกระแทกจากภายนอก
- กระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบอาเซียนและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อสร้างเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่น รองรับความผันผวนของวิกฤตพลังงานและภูมิรัฐศาสตร์โลก
- วางระบบเตือนภัยและมาตรการรองรับผลกระทบจากความผันผวนของห่วงโซ่อุปทานโลกในเชิงรุก แทนการตั้งรับเมื่อเกิดวิกฤต

นอกจากยุทธศาสตร์ 5 เสาหลักสู่ Top 20 ข้างต้นแล้ว IMD ยังได้มีการปรับตัววัด AI เข้ามาพิจารณาในการจัดอันดับในปีด้วยซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงชุดตัววัดนี้ต่อไปในอนาคต ดังนั้น ประเด็นนี้ จึงเป็นประเด็นที่ควรถูกหยิบยก ใส่ในเสาที่ 3 ยกระดับทุนมนุษย์และการศึกษาด้วย โดย IMD ปรับตัวชี้วัดเดิม 8 จาก 11 ตัวให้เจาะจง AI มากขึ้น บวก AI-related patent publications ที่มีอยู่แล้ว รวมเป็น 9 ตัว รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5: นิยามอย่างเป็นทางการของ 9 ตัวชี้วัด AI (จาก IMD Yearbook 2026)

รหัส	ชื่อตัวชี้วัด	นิยาม/คำถามสำรวจ (ต้นฉบับ)	ประเภทข้อมูล	ปัจจัยย่อยที่สังกัด
2.4.06	Investment incentives for AI	"Investment incentives (e.g., grants, tax credits) for AI are adequate"	[S] Survey	Business Legislation
3.1.10	AI adoption in companies is implemented	"AI adoption in companies is implemented well"	[S] Survey	Productivity & Efficiency
3.4.07	Companies address potential bias in AI algorithms	"Companies address potential bias in AI algorithms agree"	[S] Survey	Management Practices
3.5.06	Citizen trust in AI	"Citizen trust in AI supports business application of the technology"	[S] Survey	Attitudes & Values

รหัส	ชื่อตัวชี้วัด	นิยาม/คำถามสำรวจ (ต้นฉบับ)	ประเภทข้อมูล	ปัจจัยย่อยที่สังกัด
4.2.04	Society's access to AI	"Society's access to AI is evenly distributed across groups"	[S] Survey	Technological Infrastructure
4.2.09	AI skills	"AI skills meet business requirements"	[S] Survey	Technological Infrastructure
4.2.12	Company compliance with relevant AI laws	"Company compliance with relevant AI laws is adequate"	[S] Survey	Technological Infrastructure
4.2.13	Companies investment in AI	"Companies investment in AI are ahead of foreign-based competitors"	[S] Survey	Technological Infrastructure
4.3.19	Patent publications for AI-related technology	"Number of patent publications"	Hard data	Scientific Infrastructure

ที่มา: IMD WCY 2026

ข้อสังเกตสำคัญ: 8 ใน 9 ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลจาก Executive Opinion Survey (สำรวจความเห็นผู้บริหารระดับสูง ให้คะแนน 1-6) มีเพียง 1 ตัวเท่านั้น (AI-related patent publications) ที่เป็น Hard Data เชิงสถิติ วัดจากจำนวนสิทธิบัตรจริง ตัวชี้วัดกลุ่มนี้กระจายอยู่ใน 4 sub-factor: Business Legislation (1), Productivity & Efficiency (1), Management Practices (1), Attitudes & Values (1), Technological Infrastructure (4), Scientific Infrastructure (1)

ตารางที่ 6: อันดับไทยในแต่ละตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับ AI (2026)

ตัวชี้วัด	อันดับไทย
Investment incentives for AI	35
AI adoption in companies is implemented	21
Companies address potential bias in AI algorithms	24
Citizen trust in AI	30

ตัวชี้วัด	อันดับไทย
Society's access to AI	43
AI skills	38 (เวียดนามอันดับ 11)
Company compliance with relevant AI laws	36
Companies investment in AI	32
Patent publications for AI-related technology	44

ที่มา: IMD WCY 2026

กลยุทธ์เฉพาะสำหรับตัวชี้วัด AI 9 ตัวนี้

- แก่จุดเสี่ยงเร่งด่วนที่สุด: พลิกโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี (32→39) — เป็นรากฐานของทุกตัวชี้วัด AI ถ้าไม่หยุดแนวโน้มถดถอย ตัวชี้วัด AI adoption, AI skills, Society's access to AI จะติดกับดักไปด้วย
- ออกมาตรการจูงใจการลงทุน AI โดยเฉพาะ (ภาษี, เงินทุนวิจัย) เพื่อให้ตัวชี้วัด Investment incentives for AI และ Companies investment in AI ขยับเร็ว — จุดนี้ทำได้เร็วเพราะไทยมีความคล่องตัวเชิงนโยบายอยู่แล้ว
- สร้างกรอบกำกับดูแล AI (AI Governance Framework) ที่ชัดเจนแต่ไม่หนักมือ ควบคู่กับการแก้ปัญหาหลักนิติธรรม เพื่อหนุน Company compliance with AI laws และ Citizen trust in AI พร้อมกัน
- เร่งพัฒนาทักษะ AI ในกำลังแรงงาน ผ่านการปฏิรูปหลักสูตรและ reskilling ขนานใหญ่ — นี่คือนโยบายที่ต้องใช้เวลานานที่สุด ควรเริ่มต้นทีเพราะ AI skills เป็นตัวชี้วัดที่ "สร้างเร็วไม่ได้"
- ส่งเสริมการวิจัยและจดสิทธิบัตร AI ผ่านความร่วมมือมหาวิทยาลัย-เอกชน เพื่อยกระดับ AI-related patent publications ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเดียวในกลุ่มที่วัดผลผลิตนวัตกรรมจริง ไม่ใช่แค่การนำไปใช้

กล่าวโดยสรุป จากผลการจัดอันดับ IMD World Competitiveness Yearbook 2026 ที่ไทยขยับขึ้นมาอยู่อันดับ 26 ด้วยคะแนน 71.11 คือสัญญาณเชิงบวกที่ตอกย้ำว่าทิศทางการพัฒนาที่ผ่านมาเริ่มเห็นผล โดยเฉพาะด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจที่ทะยานขึ้นสู่ Top 10 ของโลก และประสิทธิภาพภาครัฐกิจที่แข็งแกร่งขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ช่องว่างเพียง 5.17 คะแนนที่แยกไทยออกจากกลุ่ม Top 20 นั้น ไม่ใช่ช่องว่างที่จะปิดได้ด้วยความสะดวก แต่ต้องอาศัยความมุ่งมั่นเชิงนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสองปัจจัยที่ยังเป็นจุดอ่อนเรื้อรังคือ ประสิทธิภาพภาครัฐ (อันดับ 32) และโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ 45)

บทเรียนจากมาเลเซียที่สามารถไต่อันดับขึ้นมา 19 อันดับภายในเวลาเพียง 2 ปี และเวียดนามที่เพิ่งก้าวเข้าสู่เวทีการจัดอันดับโลกแต่ตามไทยมาติดๆ ในอันดับที่ 27 ล้วนเป็นทั้งแรงบันดาลใจและเสียงเตือนให้ประเทศไทยต้องเร่งเครื่องการปฏิรูปอย่างจริงจัง การก้าวสู่ 20 อันดับแรกของโลกไม่ใช่เป้าหมายที่ไกลเกินเอื้อม หากทุก

ภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมมือกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทั้ง 5 เสาหลักอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ผนวกกับการพัฒนาด้าน AI อย่างจริงจังและมีทิศทางที่ชัดเจนก็สามารถเชื่อมั่นได้ว่าประเทศไทยมี ศักยภาพเพียงพอที่จะก้าวข้ามเส้นแบ่งนี้ได้ภายในไม่กี่ปีข้างหน้า